

شعار سازمان ملل متحد برای روز جهانی مالاریا :

"برای آینده هزینه کنید ، مالاریا را شکست دهید"

مالاریا

منابع :

(تک یاختگان دکتر اسماعیل سائبی - سایت وزارت بهداشت)

تهیه کننده : حسن سعیدی

شبکه بهداشت و درمان شهرستان گرمه

مرکز بهداشتی درمانی امام علی (ع)

1) ترغیب مردم به استفاده از توری روی پنجره منازل

2) ترغیب مردم به استفاده از پشه بند آغشته به حشره کش و ملی کردن برنامه استفاده از پشه بند آغشته به سم.

د - مبارزه با لارو ناقل بیماری مالاریا :

1) مبارزه بیولوژیک :

الف - استفاده از ماهی لارو خوار از جمله ماهی گامبوزیا

ب) استفاده از باسیل لارو خوار (Bacillus thuringiensis) برای برکه هایی که بعنوان مخازن آب آشامیدنی استفاده میشود.

ج) مبارزه شیمیایی با استفاده از مواد لارو کش موجود منحصراً در شهرها

2) مبارزه مکانیکی :

الف) - جاری سازی آبهای راکد از طریق زهکشی و کانال کشی

ب) - پرکردن گودالها

ج) - شناسایی دقیق نوع ، تعداد و محل قرارگیری لانه های لاروی تا محل زندگی مردم

د) - تشویق مردم جهت از بین بردن لانه های لاروی

تشخیص قطعی بیماری مالاریا :

انجام آزمایش اسمیر خون محیطی و بررسی با میکروسکوپ نوری متداولترین و اصلی ترین روش برای تعیین وجود انگل مالاریا و نوع آن است.

اقدامات توصیه شده در برخورد با بیماران :

گزارش دهی فوری موارد به مرکز بهداشت شهرستان

اقدام سریع جهت تشخیص (لام خون محیطی)

شروع درمان بیمار در اولین فرصت (در 24 ساعت اول)

پیشگیری و کنترل بیماری مالاریا :

الف - جمع آوری دقیق اطلاعات حشره شناسی :

1) بررسی وفور لاروهای ناقلین منطقه

2) بررسی میزان حساسیت ناقلین به سموم ابقایی

3) بررسی وضعیت ناقل یا ناقلین غالب منطقه بررسی وفور ناقلین

4) تجدید نظر در فرمهای موجود جمع آوری اطلاعات

ب - سم پاشی ابقایی با حشره کشهای مورد تایید کمیته کشوری با در نظر گرفتن صرفه و صلاح اقتصادی کشور در مناطقی که انتقال محلی وجود دارد

ج - بکارگیری حفاظت های فردی در مقابل پشه ها

مالاریا بیماری عفونی است که از طریق انگلی به نام پلاسمودیوم که توسط نیش پشه ماده آنوفل منتقل می‌شود، ایجاد می‌گردد. اگرچه این بیماری در کشورهای با آب و هوای معتدل ریشه‌کن شده است ولی هنوز هم در کشورهای مناطق گرمسیری و استوایی همانند آفریقا، مناطقی از آسیا، خاورمیانه و آمریکای جنوبی و مرکزی شایع بوده و شاهد مرگ و میر افراد بر اثر آن هستیم. مالاریا یکی از عوامل عفونی مرگ و میر بخصوص در میان کودکان آفریقایی محسوب می‌شود و طبق آمارهای به دست آمده، هر 30 ثانیه یک کودک در دنیا بر اثر ابتلا به مالاریا جان خود را از دست می‌دهد. روز 25 آوریل مصادف با 5 اردیبهشت از سوی مجمع بهداشت جهانی به نام روز جهانی مالاریا نامگذاری شده است.

انگل پلاسمودیوم (Parasite Plasmodium)

تاکنون بیش از 156 گونه پلاسمودیوم شناخته شده است که برای پستانداران، پرندگان و خزندگان بیماریزا هستند و توسط پشه‌های کولکس، آنوفل و آئدس منتقل می‌شوند. از این تعداد 4 گونه در انسان ایجاد بیماری می‌نمایند که عبارتند از:

پلاسمودیوم ویواکس (*P. vivax*)

پلاسمودیوم فالسیپارم (*P. falciparum*)

پلاسمودیوم مالاریه (*P. malariae*)

پلاسمودیوم اووال (*P. ovale*)

شایعترین گونه مالاریا در ایران ویواکس میباشد.

پلاسمودیوم فالسیپارم بیماری پیشرونده و بسیار خطرناکی ایجاد می‌کند که غالباً در صورت عدم درمان در عرض چند روز منجر به بیهوشی و مرگ می‌گردد..

روشهای انتقال بیماری مالاریا:

1) گزش پشه آنوفل ماده (شایعترین روش)

2) انتقال خون

3) از مادر به فرزند

4) پیوند اعضا

5) سوزن آلوده به خون حاوی انگل

نشانه‌های بروز مالاریا

عفونت ایجاد شده بر اثر مالاریا در بدن معمولاً با حملات عودکننده همراه با علائم و نشانه‌هایی همراه است که می‌توان به احساس سرما و لرزش ناشی از آن، تب بالا، تعریق فراوان همراه با بالا رفتن دمای بدن، احساس ناراحتی و بی‌قراری، سردرد، حالت تهوع، استفراغ و اسهال اشاره کرد. به‌طور کلی علائم مالاریا شبیه آنفلوآنزا یا سایر بیماری‌های ویروسی است. دردهای عضلانی، سرفه، زردی پوست و سفیدی چشم‌ها به‌خاطر از بین رفتن سلول‌های قرمز خونی و سلول‌های کبدی از دیگر علائم مالاریا به شمار می‌رود معمولاً کودکانی که به این بیماری مبتلا می‌شوند، به دلایلی از جمله فشار درون جمجمه‌ای بالا، دچار حالات بدنی غیرعادی و علائم شدید آسیب مغزی می‌شوند. مالاریا بخصوص در کودکان ایجاد اختلالات شناختی می‌کند.

در شدیدترین نوع مالاریا معمولاً علائم 6 تا 14 روز پس از عفونت بروز می‌کند. در موارد شدید مالاریا، فرد دچار کما و در مواردی مرگ می‌شود و در صورتی که علائم آن درمان نشوند، کودکان و زنان باردار بیش از دیگران در معرض خطر قرار دارند. در مواردی هم سردردهای شدید، کم خون شدن مغز، بزرگ شدن کبد، کاهش قند خون و نارسایی کلیوی ممکن است بروز کند.

پشه آنوفل ماده (به طول 3 تا 10 میلی‌متر)

در ایران 7 گونه آنوفل ناقل مالاریا وجود دارد پشه‌های آنوفل در اکثر کشورهای مناطق معتدله و حاره و هرجا که زیستگاه مناسب لاروی وجود دارد یافت میشوند. این پشه‌ها در شب فعال و خونخواری کرده و در عرض روز در مناطق تاریک و مرطوب مخفی میشوند. پشه‌های آنوفل مناطق روستائی را ترجیح میدهند ولی این حشرات قادرند در طی یک شب چندین کیلومتر پرواز نموده و در شهرها در داخل چاه، کانالها و حوضچه‌های آب تخمگذاری نمایند.

مالاریا جزء آن دسته از بیماری‌هایی است که گزارش فوری و تلفنی دارد